

Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για σκοπούς «ασφάλειας»

...στην εποχή του GDPR

ΣΕΒ - 16 Μαΐου 2018

Γιώργος Ρουσόπουλος
Δρ. Μηχ. Η/Υ και Πληροφορικής
ΕΕΠ ΑΠΔΠΧ

Ασφάλεια ή Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

- Είναι πραγματικό **Δίλημμα** ;
  - Από τις Αρχές της Ε.Ε. έχει αντιμετωπιστεί από πολλά χρόνια, τόσο ρυθμιστικά, όσο και ελεγκτικά.
    - Οδηγίες 1122/2000 και 115/2001 ΑΠΔΠΧ
    - Γνώμη 4/2004 Ο.Ε. αρ. 29
    - Οδηγία 1/2011 ΑΠΔΠΧ
  - Γενικό νομοθετικό πλαίσιο
    - Ν. 2472/1197
    - αρ. 14 παρ. 5 ν. 3917/2011
- Αντικατάσταση από Γ.Κ.Π.Δ.
Κανονισμός Ε.Ε. 679/2016
- Πλούσια νομολογία ΑΠΔΠΧ
  - Πως επιτυγχάνεται ο... συμβιβασμός... εν όψει του ΓΚΠΔ;

Προϋποθέσεις νομιμότητας

Νομική βάση επεξεργασίας: Υπέρτερο έννομο συμφέρον

- Δεν νοείται συγκατάθεση σε CCTV

Επεξεργασία απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (...) υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Αρχή αναλογικότητας σε συστήματα βιντεοεπιτήρησης:

Πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον **επιδιωκόμενο σκοπό**, ο οποίος θα πρέπει να **μη δύναται να επιτευχθεί** με ηπιότερα μέσα

Σκοπός: Προστασία Προσώπων ή/και Αγαθών

Προστασία Προσώπων - Αγαθών

Ποιος – Τι;

Υπεύθυνος επεξεργασίας και σκοπός:

έννομο συμφέρον (ή νομική υποχρέωση) **ιδιοκτήτη** ή **διαχειριστή ενός χώρου** να προστατεύσει τον χώρο και τα αγαθά που βρίσκονται σε αυτό από παράνομες πράξεις.

Ασφάλεια της ζωής
Σωματική ακεραιότητα
Υγεία
Περιουσία

δικής του και όσων νομίμως βρίσκονται στο χώρο

Δίωξη εγκλημάτων,
Πάταξη τρομοκρατίας,
Εθνική ασφάλεια

Σκοποί αρμόδιων Κρατικών Αρχών

Έλεγχος απόδοσης εργαζομένων
Έλεγχος ποιότητας

Διαφορετικοί σκοποί
=
Διαφορετικές προϋποθέσεις

Προστασία Προσώπων - Αγαθών

Πού;

Μπορεί κάποιος να επιτηρεί οποιοδήποτε χώρο ;

Δημόσια Αρχή
Δημοτική Αρχή
Ν.Π.Δ.Δ.

- Διαχειρίζεται ή
- Έχει από τη νομοθεσία σχετική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένο χώρο

Ν.Π.Ι.Δ.
Φυσικό πρόσωπο

- Διαχειρίζεται ή
- Έχει νόμιμο δικαίωμα ή
- Υποχρέωση από διατάξεις νόμου ή
- Σε εκτέλεση σύμβασης με τον κύριο του χώρου

Προστασία Προσώπων - Αγαθών

Εξαιρέσεις - Τι δεν εμπίπτει;

Εικόνα – Ήχος για άλλους σκοπούς

- λειτουργία συστημάτων τηλεδιάσκεψης,
- παραγωγή τηλεοπτικού ή κινηματογραφικού υλικού,
- εκδηλώσεις (π.χ. συνέδρια, σεμινάρια, κοινωνικές ή σχολικές εκδηλώσεις),
- φωτογραφική μηχανή, κινητό

Εφαρμόζεται η νομοθεσία Διαφορετική αξιολόγηση

- Απλές Δραστηριότητες (θυροτηλεόραση = έλεγχος εισόδου χωρίς καταγραφή)
- Οικιακές ή προσωπικές δραστηριότητες
  - Εντός ιδιωτικού χώρου
  - Όχι επαγγελματική/εμπορική δραστηριότητα
  - Όχι συστηματική διαβίβαση ή διάδοση σε τρίτους.

Δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για τα προσωπικά δεδομένα

Αναλογικότητα

Πως αναλύεται;

**Έννομο Συμφέρον
Υπεύθυνου
Επεξεργασίας**

Κίνδυνο που ο υπεύθυνος θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό

- Επακριβής σκοπός: ανάλυση και τεκμηρίωση
- Κίνδυνοι ασφάλειας: Ανάλυση και τεκμηρίωση από πλευρά υπευθύνου

**Δικαιώματα και συμφέροντα
των επιτηρούμενων
φυσικών προσώπων**

- Ποιοι επηρεάζονται;
- Τι δραστηριότητα κάνουν;
- Θίγονται «θεμελιώδη δικαιώματα»;
- Ποιοι οι «κίνδυνοι» και οι «επιπτώσεις» για τα υποκείμενα δεδομένων;

Αναγκαιότητα: Έχουν εξαντληθεί ηπιότερα μέτρα;

Ελαχιστοποίηση: Περιορισμός καμερών μόνο στις απολύτως απαραίτητες

Λοιπές Προϋποθέσεις

Δικαιώματα – Περιορισμοί – Διαδικασίες

- Χρονικός περιορισμός
- Περιορισμός αποδεκτών
- Ικανοποίηση δικαιωμάτων ν. 2472/1997
  - Ενημέρωση
  - Πρόσβαση
  - Αντίρρηση
- Γνωστοποίηση

ΑΠΔΠΧ: εξειδίκευση με οδηγία 1/2011 και αποφάσεις

Εργαζόμενοι - Συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων - Τράπεζες και λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα – Ξενοδοχεία - Σχολεία και λοιποί χώροι όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι - Εμπορικά κέντρα και καταστήματα γενικά - Νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια, διαγνωστικά κέντρα κλπ...

Κάμερες σε χώρους εργασίας!

Δικαιώματα – Περιορισμοί – Διαδικασίες

- Επιτήρηση εργαζομένων σε χώρους εργασίας δεν επιτρέπεται εκτός από **ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις**:
  - δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και
  - είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας
- Δεδομένα που συλλέγονται μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης **δεν επιτρέπεται** να χρησιμοποιηθούν ως **αποκλειστικά κριτήρια** για την **αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας** των εργαζομένων

Κάμερες σε χώρους εργασίας!

Παραδείγματα

Τυπικοί χώροι γραφείων επιχείρησης

- Περιορισμός σε χώρους εισόδου/εξόδου, χωρίς επιτήρηση διαδρόμων ή γραφείων.

Εξάιρεση: ειδικοί χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ.,

- υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων.

Χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις

ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας

Ξενοδοχεία

ΝΑΙ: Χώροι εισόδου/εξόδου, ταμεία, κλιμακοστάσια

ΌΧΙ: χώροι εστίασης, διάδρομοι δωματίων, χώροι αναψυχής

Εμπορικά κέντρα και καταστήματα

Κατ' αρχήν: εξέταση ηπιότερων μέσων προστασίας

ΝΑΙ: (επιπλέον) αποθήκες, χώρους στάθμευσης, σε χώρους πελατών κατ' εξαίρεση

ΌΧΙ: σε χώρους εργαζομένων μη προσιτούς στο κοινό

Το τοπίο αλλάζει στις 25/5/2018 (;)

Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων - GDPR

- Παραμένουν τα βασικά σημεία κρίσης της νομιμότητας της επεξεργασίας (αναλογικότητα)
  - Έμφαση στην προστασία των παιδιών
  - Λίστα κινδύνων και επιπτώσεων για δικαιώματα των φυσικών προσώπων
- Απλοποιούνται οι διαδικασίες
  - κατάργηση γνωστοποίησης
- Ενισχύονται τα δικαιώματα
  - Ιδίως της διαφάνειας (ενημέρωση)
- **Αρχή της Λογοδοσίας => Αυξημένες υποχρεώσεις Υπευθύνων**
  - Privacy by Design / by Default
  - Μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στα προσωπικά δεδομένα
  - Υπεύθυνος προστασίας δεδομένων
  - Τεκμηρίωση με αρχεία δραστηριότητας
  - Νέα «εργαλεία» νομιμοποίησης δραστηριοτήτων
- Έμφαση στα «μεγάλης κλίμακας» συστήματα βιντεοεπιτήρησης

«Νέα» Εργαλεία Συμμόρφωσης

- ⇒ Αρχεία Δραστηριοτήτων Επεξεργασίας
- ⇒ Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO)
- ⇒ Προστασία των δεδομένων ήδη από το σχεδιασμό & εξορισμού
- ⇒ Αναλυτικότερα μέτρα ασφάλειας (κρυπτογράφηση)
- ⇒ Ευθύνη Εκτελούντος την Επεξεργασία
- ⇒ Διαχείριση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων
- ⇒ Εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (DPIA)
- ⇒ Εγκεκριμένοι Κώδικες Δεοντολογίας
- ⇒ Αναγνωρισμένες Πιστοποιήσεις

Εναπόκειται στον υπεύθυνο να κρίνει ποια είναι τα κατάλληλα εργαλεία

Η Ελληνική Πραγματικότητα στα CCTV

από την οπτική της ΑΠΔΠΧ

- Λίγα «μεγάλης κλίμακας» συστήματα βιντεοεπιτήρησης
  - Ο εκάστοτε υπεύθυνος οφείλει να προετοιμαστεί για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ
  - Υποχρέωση για DPIA και DPO
- Πολλά «μικρής κλίμακας» συστήματα, σε εργασιακούς χώρους και οικίες
  - Πολλοί «μικροί» υπεύθυνοι επεξεργασίας
- Ποιος ο «νέος» ρόλος των εταιρειών ασφαλείας;
  - Όταν ενεργούν ως «εκτελούντες την επεξεργασία» έχουν πλέον αυξημένες, αυτοτελείς υποχρεώσεις (DPO – αρχεία δραστηριοτήτων – νέες συμβάσεις κλπ.)
- Ποια τα κατάλληλα εργαλεία «διασφάλισης»;
  - Κώδικες δεοντολογίας;
  - Πιστοποιήσεις και σήματα;
  - Πρότυπες DPIA;
  - Πρότυπες συμβάσεις;

Το μέλλον δεν είναι μακριά...

- Σήμερα εφαρμογές αυτόματης αναγνώρισης προσώπων είναι απόλυτα εφικτές και εφαρμόζονται.
  - Αντίστοιχα οι μάσκες ιδιωτικότητας είναι πλέον διαδεδομένες ενώ εμφανίζονται και συστήματα με δυναμικές μάσκες
- Ενσωμάτωση δικτύων καμερών σε πρωτόκολλα αυτοματισμού και ελέγχου κτιρίων (π.χ. BACnet)
  - Αποθήκευση δεδομένων καμερών στο υπολογιστικό νέφος
  - Μέθοδοι στερεοσκοπικής (3D) παρουσίασης της εικόνας
  - Μέθοδοι αύξησης της αποδοτικότητας ενός CCTV συστήματος,
    - μειώνοντας το φόρτο του χειριστή του
    - αναγνωρίζοντας αυτόματα ύποπτες δραστηριότητες
    - Ενσωμάτωση τεχνολογιών A.I.
  - Συνδυασμός κάμερας και app σε έξυπνο κινητό.
  - Φορητές κάμερες.
  - Χρήση μη επανδρωμένων αεροσκαφών για λήψη εικόνων.
  - Crowdsourcing...

Είναι οι DPIAs το κατάλληλο εργαλείο;

**Ευχαριστούμε
για την
προσοχή σας**

